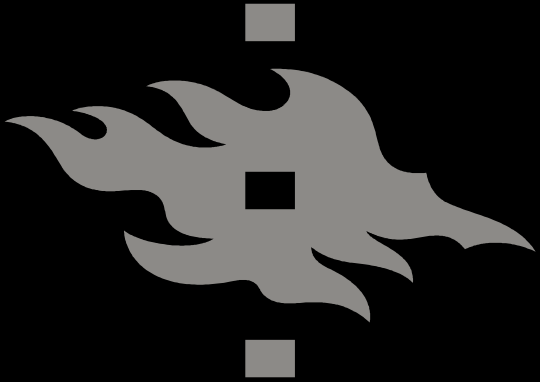
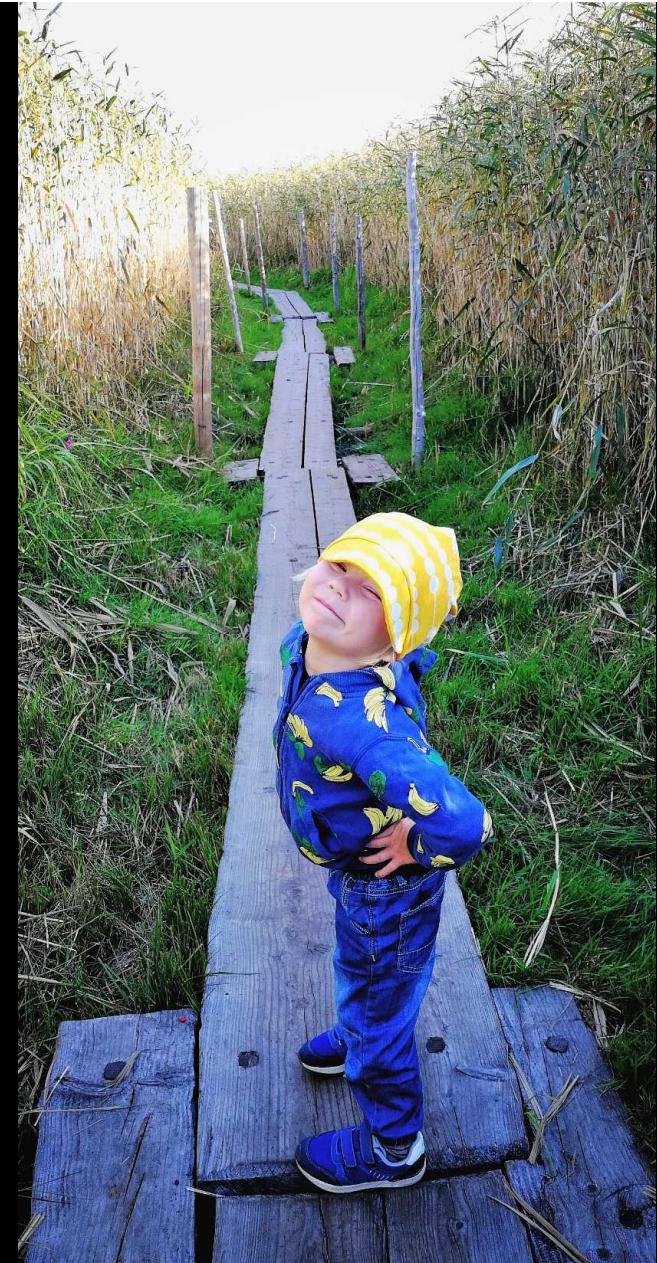

Suomestako segregaation torjumisen mallimaa?: Tutkimushavaintoja segregaation torjumisen tueksi

Venla Bernelius,
Kaupunkimaantieteen apulaisprofessori
Helsingin yliopisto
venla.bernelius@helsinki.fi
**ARA: Kohti asumisen kestävää
tulevaisuutta, Mariella, 16.10.2019**

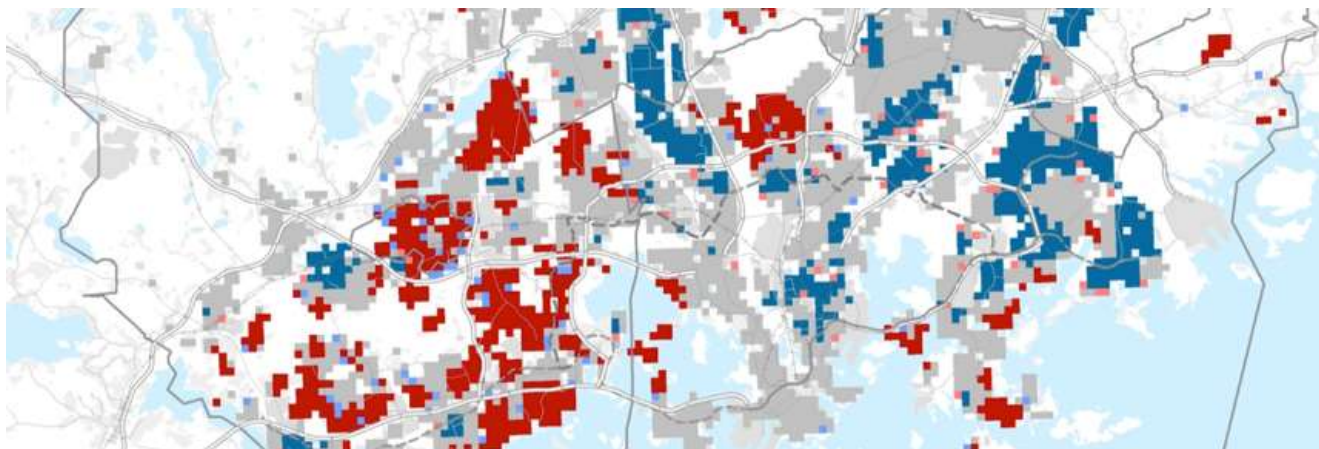
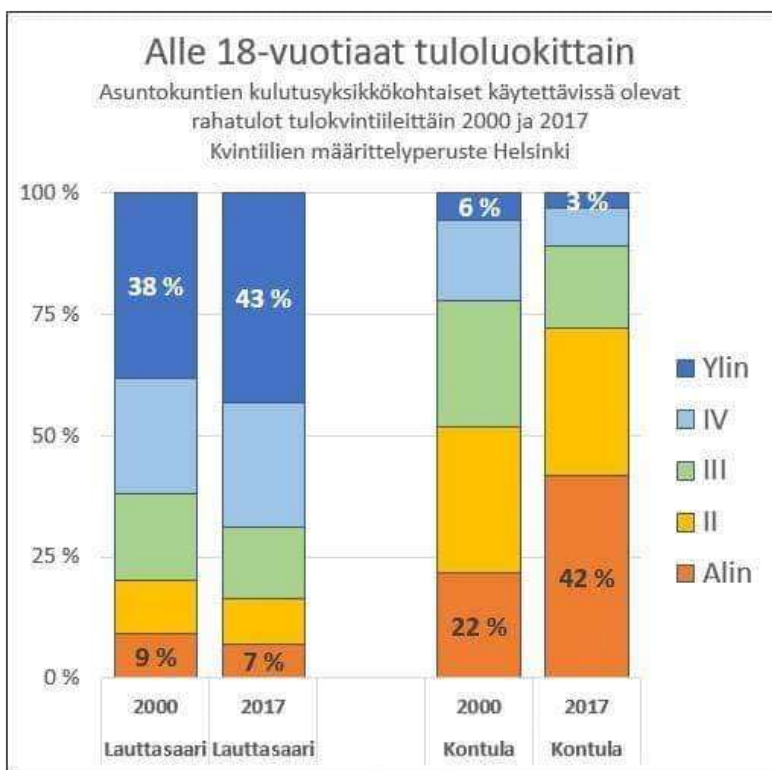
"There are two key issues that will do us in if we don't do something about it. They are ***climate change and inequality***.

Neither are problems of the city – they are problems in the city."

David Hulchanski 2017 (interview with Steve Paikin 15.5.2017)

Neljä alueellisen eriytymisen trendiä suurissa suomalaiskaupungeissa

Kuvaaja: Pekka Vuori

Kartta: Juho Kiuru

Lähde: Tilastokeskus @kaupunkitieto

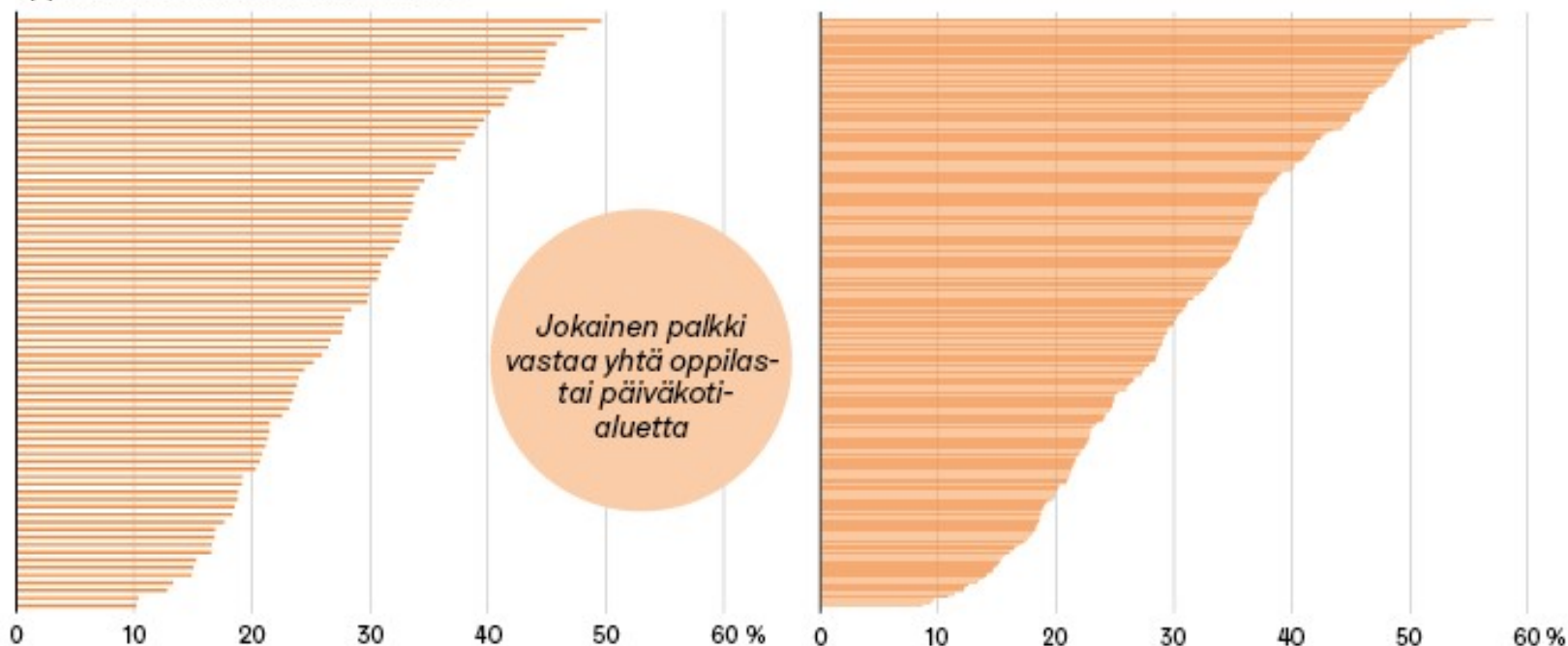

Kaupunkikoulujen ja -päiväkotien eriytyvät toimintaympäristöt: koulutus (Bernelius, Bergström, Sydänlammi 2018)

Kuvio 1. Korkeakoulutetun aikuisväestön osuuden vaihtelu Helsingin alakoulujen oppilasalueilla ja päiväkotien lähialueilla

Korkeakoulutettujen osuus väestöstä Helsingin suomenkielisten alakoulujen oppilaaksiottoalueilla vuonna 2013

Korkeakoulutettujen osuus väestöstä päiväkotialueilla vuonna 2016

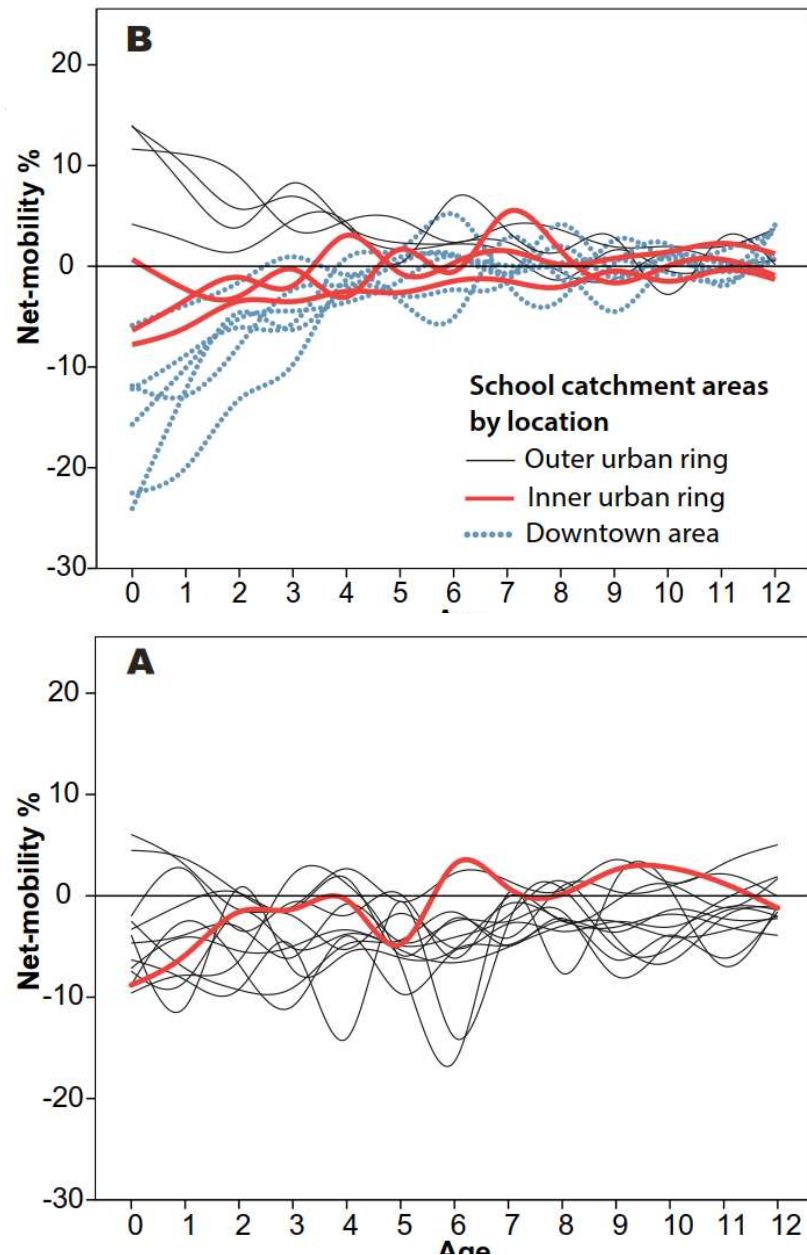

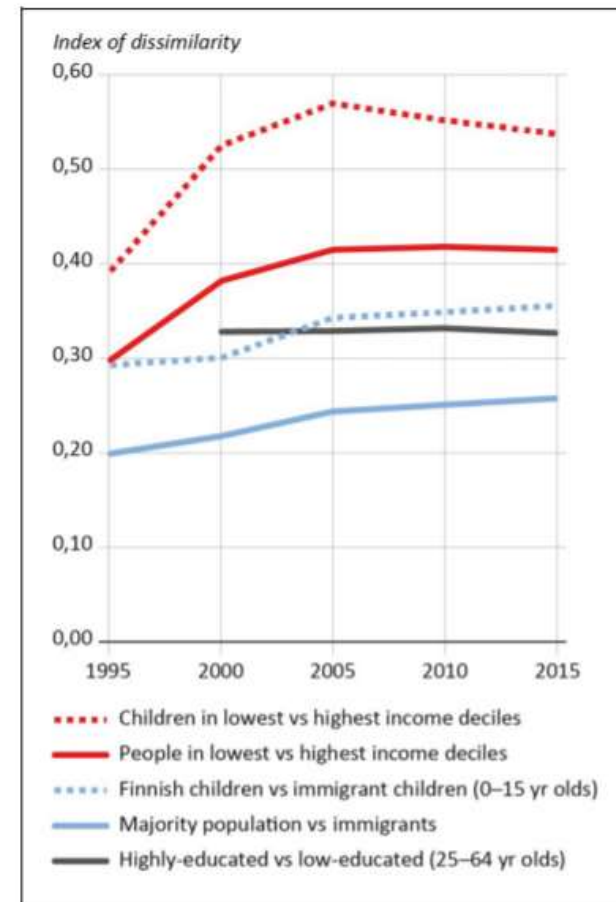
New perspectives on ethnic segregation over time and space. A domains approach

Maarten van Ham & Tiit Tammaru

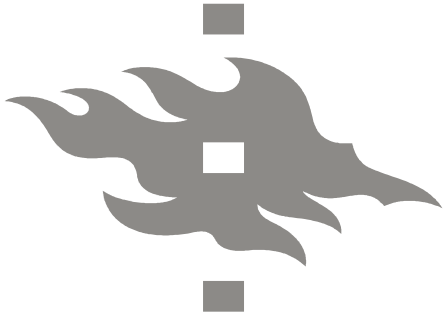
Pages 953-962 | Received 25 Sep 2015, Accepted 15 Dec 2015, Published online: 07 Mar 2016

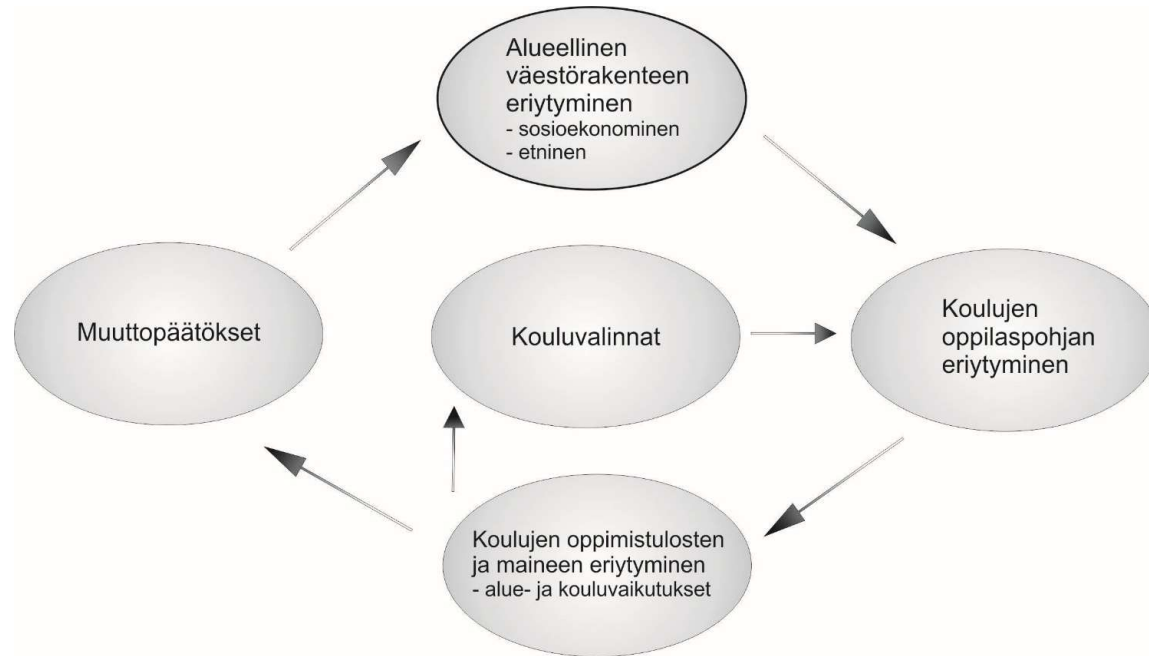
Alue- ja kouluerot vaikuttavat lapsiperheiden kouluvalintoihin ja muuttopäätöksiin – ja lapsiväestö eriytyneempää kuin aikuiset
(Bernelius Venla & Vilkama Katja: Urban Studies 2019)

Figure 2. Dissimilarity indexes in Helsinki, by income, education and ethnicity, in 1995–2015.

Segregaatiodynamiikka voi tuottaa itseään ylläpitäviä heikkenemisen kierteitä moniulotteisissa eriytymisen prosesseissa: esimerkkinä koulut

- Jos lähtökohtaiset erot ovat pienet, segregaatiokehä lähinnä ylläpitää olemassa olevia eroja. Alueellisten tai koulujen erojen saavutettua ”kriittisen pisteen” **kehitys voi kansainvälisten kokemusten mukaan tuottaa kiihtyvää heikkenemistä** (ks. Skifter Andersen 2003; Kortteinen ym. 2006; OECD 2018)
- ”Alikehityksen kierteiden” vastapainona toisilla alueilla vastaavat kehityskulut voivat synnyttää tai ylläpitää **kumulatiivisesti paranevaa kehitystä**: onnistunut puuttuminen mihin tahansa prosessin ulottuvuuteen voi parhaimmillaan kääntää kehityksen

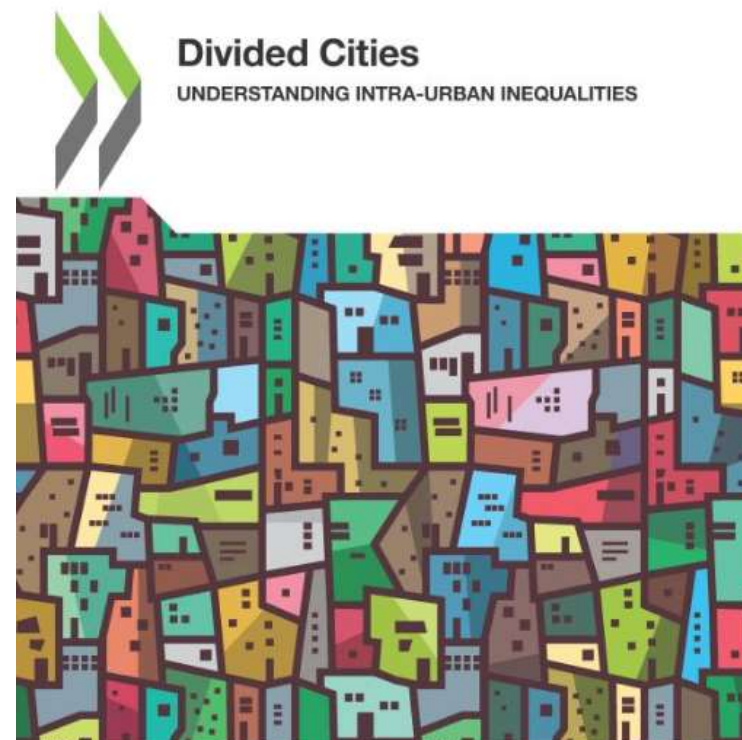

OECD: Divided Cities 2018

OECD:n 2018 julkaistu raportti nostaa **kaupunkien kasvavan eriarvoisuuden ilmastomuutoksen rinnalle** länsimaisten yhteiskuntien suureksi ratkottavaksi haasteeksi.

Raportissa keskeisiksi nostetut ratkaisut:

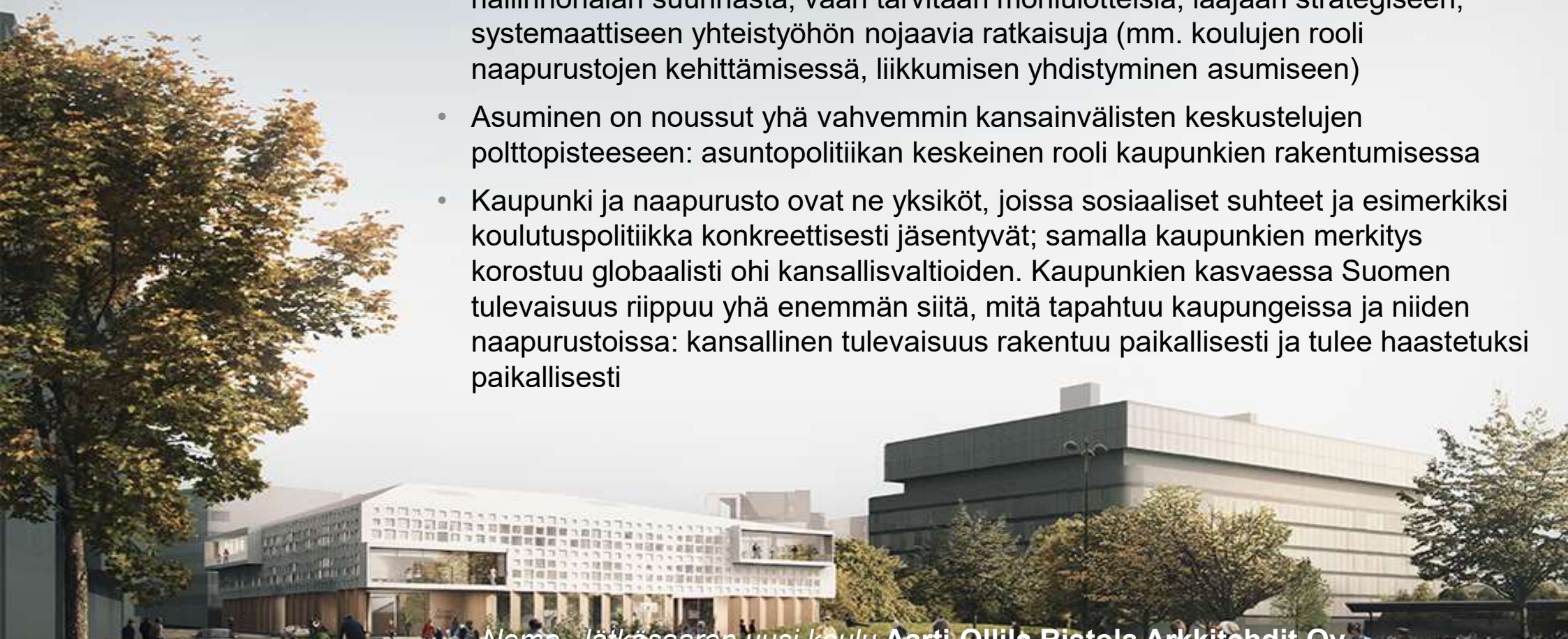
- 1) Asuntokannan moninaisuus ja kohtuuhintainen **asuminen, inklusiiviset naapurustot**
- 2) **mahdollisuuksien rakenne, etenkin koulutus**
- 3) saavutettavuus ja julkinen liikenne

Segregaation torjumisen mallimaa?: Yksittäisten ratkaisujen sijaan segregaation dynamiikka haltuun – moniulotteiset ratkaisut läpi hallinnonalojen

- Segregaatio on moniulotteinen ”ilkeä” ongelma, jota ei voi ratkoa yksittäisen hallinnonalan suunnasta, vaan tarvitaan moniulotteisia, laajaan strategiseen, systemaattiseen yhteistyöhön nojaavia ratkaisuja (mm. koulujen rooli naapurustojen kehittämisessä, liikkumisen yhdistyminen asumiseen)
- Asuminen on noussut yhä vahvemmin kansainvälisten keskustelujen polttopisteeseen: asuntopolitiikan keskeinen rooli kaupunkien rakentumisessa
- Kaupunki ja naapurusto ovat ne yksiköt, joissa sosiaaliset suhteet ja esimerkiksi koulutuspolitiikka konkreettisesti jäsentyvät; samalla kaupunkien merkitys korostuu globaalisti ohi kansallisvaltioiden. Kaupunkien kasvaessa Suomen tulevaisuus riippuu yhä enemmän siitä, mitä tapahtuu kaupungeissa ja niiden naapurustoissa: kansallinen tulevaisuus rakentuu paikallisesti ja tulee haastetuksi paikallisesti

Norja, Lääksäsen uusi koulu, Aarti Ollik, Pielola Arkkitehdit Oy

School Choice to Lower Secondary Schools and Mechanisms of Segregation in Urban Finland

Urban Education
1–28
© The Author(s) 2016
Reprints and permissions:
sagepub.com/journalsPermissions.nav
DOI: 10.1177/0042085916666933
ueh.sagepub.com
SAGE

Sonja Kosunen¹, Venla Bernelius¹,
Piia Seppänen², and Miina Porkka³

Abstract

We explore the interconnections of pupil admission and school choice with the socioeconomic composition of schools in the city of Espoo, Finland. We analyze pupil enrollment from residential areas, and compare the schools' expected and actual socioeconomic profiles using GIS software (MapInfo). Social-diversification mechanisms within urban comprehensive schooling emerged: Distinctive choices of language and selective classes are made predominantly by pupils from residential blocks with higher socioeconomic profiles. The role of urban segregation in school choice seems to be stronger than predicted. As mechanisms of educational distinction accompanied with grouping policies, choice leads to socioeconomic segregation across and within schools.

Special issue article: School segregation in contemporary cities: Socio-spatial dynamics and urban outcomes

UrbanStudies

Urban Studies
1–22
© Urban Studies Journal Limited 2019
Article reuse guidelines:
sagepub.com/journalsPermissions.nav
DOI: 10.1177/0042085919848999
journals.sagepub.com/home/usj
SAGE

Pupils on the move: School catchment area segregation and residential mobility of urban families

Venla Bernelius¹
University of Helsinki, Finland

Katja Viikama
City of Helsinki, Finland

Abstract

Socio-spatial segregation has been recognised as an important factor affecting school segregation and educational attainment in urban schools. As urban populations grow and socio-spatial segregation has become a pressing issue in many contexts, a more sophisticated understanding of the interconnections between spatial and school segregation is needed, including the role of school catchment areas as a possible mediating factor. In our article, we focus on the two-way relationship between urban residential mobility and catchment area segregation in Helsinki, Finland. Using fine-grain statistical data we analyse how the long-term changes in spatial segregation have changed catchment area populations and how residential mobility of families with children is, in turn, related to catchment area composition. The analysis focuses on the majority population whose residential choices typically have the strongest impact on segregation patterns in cities. Our main finding is that there is a systematic relationship between socio-spatial segregation and catchment area differentiation, where the disadvantaged areas are consistently left behind in the general socio-economic development. Even though the institutional school quality is high throughout the city, the residential choices of families with children feed into the self-perpetuating cycles of segregation, as the most disadvantaged areas are rejected and privileged areas favoured in mobility patterns. The results highlight the need for urban educational policies with a high sensitivity to the persistent socio-spatial inequalities shaping educational opportunities.

Keywords

families with children, residential mobility, school catchment areas, school segregation, urban segregation

Venla Bernelius

venla.bernelius@helsinki.fi

[https://tuhat.helsinki.fi/portal/en/persons/venla-bernelius\(1e2aa9af-c8e8-4e98-8c1a-055cdc1780bb\).html](https://tuhat.helsinki.fi/portal/en/persons/venla-bernelius(1e2aa9af-c8e8-4e98-8c1a-055cdc1780bb).html)

Lukuvinkkejä:

VENLA BERNELIUS

ERIYTYVÄT KAUPUNKIKOULUT

Helsingin peruskoulujen oppilaspohjan erot, perheiden kouluvalinnat ja oppimistuloksiin liittyvät aluevaikutukset osana kaupungin eriytymiskehitystä

1
TUTKIMUKSIA 2013

Helsingin kaupunki
Terveystieteiden tutkimuskeskus

Choice and segregation in the 'most egalitarian' schools: Cumulative decline in urban schools and neighbourhoods of Helsinki, Finland

Venla Bernelius
University of Helsinki, Finland

Mari Vaattovaara
University of Helsinki, Finland

Abstract

Finland has been known for its excellent PISA results in educational outcomes throughout the last decade. The country has boasted a rare combination of high overall level, as well as uniquely good outcomes of the bottom performers. However, the latest PISA results and the recent socio-spatial developments within the Finnish cities challenge this nationally celebrated balance in schools and urban social structure. Until now, research evidence has demonstrated that in the Finnish context with a powerful, universalist welfare state and a highly educated, homogenous population, differentiation increases mainly by the growth of an elite. Our analysis of large data-sets from schools and neighbourhoods in Helsinki suggests that this development has been over-turned in the local level: segregation has begun to increase and appears to operate through the trends of middle-class avoidance and the decline of the underprivileged groups in urban schools and neighbourhoods.

Keywords

Finland, residential choice, segregation, school choice, schools

Kvartti

Kaupunkitiedon verkkolehti

Etusivu Artikkelit Blogit Lehdet Tietoa Kvartista

ARTIKKELI | 07.10.2018 • Venla Bernelius, Karoliina Bergström, Herta Sydänlammi

Kaupunkipäiväkotien eriytyvät toimintaympäristöt

Helsingin sosioekonomisen segregaation vaikutus peruskoulujen ja päiväkotien lähialueisiin

LAPSET ASUNALLISET KOULUTUS

Kaupunkien alueellinen eriytyminen näkyy voimakkaasti peruskoulujen oppilasalueilla. Esimerkiksi Helsingissä erot korkeakoulutettujen aikuisten osuuksissa nousevat jopa viisinkertaisiksi. Nämä sosiaalisten toimintaympäristöjen erot heijastuvat koulujen arkeen ja oppimistuloksiin. Ulotamme artikkelissamme alueellisen tarkastelun ensimmäistä kertaa myös päiväkoteihin. Millaisiksi toimintaympäristöjen erot esimerkiksi aikuisväestön koulutustasossa piirtyvät varhaiskasvatuksen osalta?